

Datum

2019-06-20

Vår referens

Birgitta Gisby

Projektledare

briggitta.gisby@malmo.se

**Rapport: Inventering och uppföljning av skyddsvärda mossor och lavar.
MN-2019-3269**

Sammanfattning

Miljöförvaltningen har under 2018 genomfört en undersökning av skyddsvärda mossor och lavar. Mossor och lavar är viktiga som indikatorer för biologisk mångfald, luftföroreningar och klimatförändringar. Rapporten visar att det är små skillnader gentemot tidigare års inventeringar, men om något är utvecklingen svagt negativ. Tidigare inventeringar har gjorts år 2000, 2008, 2012 och 2015.

Förslag till beslut

1. Miljönämnden godkänner rapporten.
2. Miljönämnden uppdrar åt förvaltningen att beakta rapporten i sitt arbete med övervakning, tillsyn, miljöstrategiskt arbete och information.
3. Miljönämnden översänder rapporten för kännedom till tekniska nämnden och stadsbyggnadsnämnden.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelsen, daterad 2019-08-21
- Bilaga 1 Inventering av skyddsvärda mossor och lavar i Malmö 2018 (Calluna 2018).

Beslutsplanering

Miljönämnden, 2019-08-21

Beslutet skickas till

Stadsbyggnadsnämnden

Tekniska nämnden

Ärendet

Bakgrund

Den snabba förlusten av biologisk mångfald världen över är ett allvarligt problem, väl jämförbar och delvis sammanhängande med de pågående klimatförändringarna. Internationella åtaganden om att hejda den negativa utvecklingen finns i konventionen om biologisk mångfald och i olika EU-direktiv samt i Agenda 2030. I Sverige behandlas frågan i nationella miljömål och i lagstiftning, medan den i Malmö tas upp i miljöprogram, naturvårdsprogram, m.m. Därför inventeras mossor och lavar ungefär vart fjärde år i Malmö, då de är viktiga som indikatorer för biologisk mångfald, men även för luftföroreningar och klimatförändringar.

Inventering av skyddsvärda mossor och lavar i Malmö 2018

Många av Sveriges 1160 arter av mossor och 2100 arter av lavar är idag rödlistade. Malmö stad har sedan år 2000 undersökt skyddsvärda arter i stadens parker, kyrkogårdar och andra gamla trädmiljöer. Lokalerna hyser flera hotade och sällsynta arter för Sverige. Miljöerna är utsatta för förändringar, bland annat vad gäller åldersstruktur och trädslagsfördelning. Bland annat har almsjukan inneburit att många viktiga träd har försvunnit. Förtätning och exploatering medför också att trädområden försvinner.

Tolv lokaler inventerades i undersökningen år 2018: Tygelsjö prästgård, allé norr om Tygelsjö kyrka, hamlad pilallé vid Tygelsjö k:a, allé vid Sofiedal, Björka, Kungs- och Slottsparken, Gamla begravningsplatsen, Klagshamns udde, Käglinge folkskola, Östra kyrkogården, Västra Skrävlinge kyrkogård samt Lernacken. De två sistnämnda lokalerna har inte inventerats tidigare. I inventeringen har fokus legat på skyddsvärda arter, d.v.s. arter som antingen är eller har varit rödlistade samt arter som är utpekade som skogliga signalarter. Det är i huvudsak trädlevande arter (epifyter) som inventerats. På två lokaler har även marklevande arter inventerats.

År 2018 påträffades tre skyddsvärda epifytiska lavar och två skyddsvärda epifytiska mossor. Enligt rapporten är det mest anmärkningsvärda att den starkt hotade almskrummossan inte kunde återfinnas i Tygelsjö. Detta kan eventuellt bero på den extremt torra sommaren 2018. Sydlig blekspik som tidigare inventerats på Gamla begravningsplatsen kunde inte heller återfinnas.

Bland marklevande arter påträffades sex skyddsvärda mossor på Klagshamns udde och en skyddsvärd mossa på Lernacken. Fem skyddsvärda arter kunde inte återfinnas på Klagshamns udde. Två nya arter upptäcktes. På Lernacken konstaterades att den starkt hotade arten smal toffelmossa finns kvar.

Förvaltningens synpunkter - mossor och lavar

Viktiga resonemang förs i rapporten om konsekvenserna av almsjukan och om vikten av att rätt trädslag planteras i framtiden. Rapporten nämner också att återkoloniseringen av det sydvästligaste hörnet av Skåne fortfarande inte är lika långt gången som i resten av landskapet. Detta kan bero på fortsatt högre belastning av luftföroreningar men också på brist på lämpliga trädmiljöer. Förvaltningen anser att inventeringarna tillför värdefull kunskap om den biologiska mångfalden i staden, dels som bedömningsunderlag och dels genom de rekommendationer som ges om skötsel och plantering inför framtiden.

Förutom att mossor och lavar är viktiga som indikatorer för biologisk mångfald, luftföroreningar och klimatförändringar, är trädmiljöerna de lever i också viktiga ur kulturmiljösynpunkt, inte minst i parker, kyrkogårdar och alléer.

Barnkonventionen

Beaktande av barnkonventionen är inte aktuellt i detta ärende.

Förslaget har utarbetats av Birgitta Gisby, Projektledare

Ansvariga

Rebecka Persson
Miljödirektör

Olof Liungman
Avdelningschef
Miljöstrategiska avdelningen